Nr. 185 SOSNOWIEC piątek dnia 17 sierpnia 1917 roku Rok XII

KURJER ZAGŁĘBIA

Uziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświątecznych.

PRZEDPŁATA. W Sosnowcu bez odnoszenia do domu kwartalnie Mk. 3,50, miesięcznie 1.25 z odnoszeniem do domu oraz w kantorach i księgarniach kwartalnie 4,50, miesięcznie 1,50. Pocztą w okupacji Niemieckiej kwartalnie 4.50 miesięcznie 1.50: Pocztą w okupacji Austrjackiej kwartalnie kor. 7.50 miesięcznie 2.50.

OGŁOSZENIA Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem Mk. 1.50, po tekście III str. 60 fen. Nadesłane w tekście Mk. 1.75. Zwyczajne ogłoszenia za wiersz petitowy na IV stronie 35 fen. drobne ogłoszenia za wyraz 8 fenigów.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ul. Dęblińska Nr. 7.

Adres dla depesz: „KURJER" — SOSNOWIEC.

Redakcja i Administracja otwarta od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wiecz. W niedziele — — i święta od 9-ej do 11-ej rano. — —

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują nadto wszystkie kantory ogłoszeń, księgarnie i — — agentury w kraju i zagranicą. — —

Zedlitz o Polsce.

Przywódca wolnokonserwatystów br. Zedlitz umieścił w „Post" artykał, który w streszczeniu brzmi następująco:

„Ponieważ rewolucja rosyjska zmniejszyła niebezpieczeństwo Rosji dla Niemiec, przeto Niemcom nic nie zależy na powstaniu Państwa Polskiego.

„Nie można dostrzedz w Królestwie chęci otwartego i rzetelnego przyłączenia się do mocarstw centralnych. Poszczególne wyjątki potwierdzają tylko regułę. W Polsce nie kierują się na Zachód — dążenia tam są raczej międzynarodowe. Na miejsce przyrzeczeń, których nie skąpiono tam naprawdę przed ogłoszeniem niepodległości, wystąpiły obecnie bezustannie wzrastające żądania i skargi. Jakie zaś cele przyświecają przynajmniej większości Polaków w granicach i za granicami kongresówki pokazały krakowskie rezolucje Koła Sejmowego, to jest wskrzeszenie starego państwa Jagiellonów z włączeniem Gdańska. Gdyby te fantastyczne dążenia zyskały poparcie większości Polaków należałoby się obawiać, że Kongresówka stanie się ogniskiem politycznego niepokoju, że stanie się drugą Serbją. Zaznaczywszy następnie groźby Polaków przyłączenia się do Rosji, baron Zedlitz wraca do swego projektu:

„O wiele lepszym od takiego załatwienia, którego pozór nie odpowiadałby rzeczywistości, byłoby przyjęcie zasady nie sprzeciwiania się przyszłemu oddaniu Polski Rosji. Przez to o wiele łatwiejszym byłoby zawarcie pokoju z Rosją, który więcej znaczy dla nas, niż czysto zewnętrzne przyłączenie do mocarstw centralnych wewnętrznie opornej Polski".

WOJNA.

Japonja żąda Syberji!

PETERSBURG, (WAT.) „Russkij Inwalid" podaje wiadomość, otrzymaną od prezydenta Izby rosyjsko-japońskiej Szczenki, który powrócił właśnie z podróży okrężnej po Japonji, że rząd japoński prowadzi gorączkowe zbrojenia.

Japonja jest zdecydowana siłą zabrać Syberję.

Irkuck, Charbin i Władywostok wyglądają jak japońskie kolonje.

Jeden z przedstawicieli japońskiego urzędu spraw zagranicznych w namiętnych słowach miał oświadczyć, że jeśli Japonja nie otrzyma Syberji na drodze pokojowej, to świetnie uzbrojone wojska japońskie zajmą Irkuck i nie zatrzymają się aż pod Uralem.

Z Petersburga drogą na Sztokholm donoszą że wskutek interwencji amerykańskiej, Japończycy cofnęli wojska z nad Amuru i wybrzeży.

Wojna w roku 1918.

SZTOKHOLM, (BTW.) „Ruskij Inwalid" donosi, że w miesiącu listopadzie ma się odbyć nowa wielka konferencja koalicyjna, na której ma być roztrząsany jednolity plan wojenny koalicji na rok 1918

Na tejże konferencji ustalony będzie drobiazgowo zakres lądowej i morskiej pomocy wojennej Stanów Zjednoczonych i udział armji amerykańskiej w działaniach wojennych,

Przedsięwzięcia militarne armji rosyjskiej w roku przyszłym mają być podejmowane w ścisłym związku z działalnością koalicji.

Rosja i Watykàn.

HAGA. (WAT.). Dziennik amsterdamski „Tijd", zazwyczaj dobrze poinformowany co do spraw katolickich donosi, że podróż nowego posła rosyjskiego przy Watykanie, który jest Polakiem i katolikiem, pozostaje prawdopodobnie w związku z zawarciem konkordatu pomiędzy rządem rosyjskim a Stolicą Apostolską.

Zebranie polskie w Sztokholmie.

BERLIN, (BTW.). „Vossiche Ztg". pisze: W najbliższych dniach odbędzie się w Sztokholmie nowe zebranie polskich działaczów politycznych w celu omówienia stanowiska wobec tworzenia rządu w Królestwie Polskiem. Udział w zebraniu wezmą m. in.: Lednicki z Moskwy, Dmowski z Lozanny i członek Rady Stanu hr. Rostworowski.

Bezczynność Poincarégo.

LUGANO. (W. A. T.). Medjolański „Secolo" donosi z Paryża: Od kilku dni Poincaré trzyma się zdala od wszelkich spraw oficjalnych i od ostatniej środy nie brał udziału w posiedzeniach rady ministów.

Przewóz wojsk.

KARLSRUHE, 15 sierpnia (BTW.) Według informacji züryskiego Tagesanzeigera zamknięcie granicy francuskiej spowodowane zostało wypadkami natury militarnej. Według pogłosek idzie tu o wielkie transporty wojska z Włoch do Francji, mianowicie z jednej strony francuskiej armji salonickiej, która niedawno przewieziona była do dolnych Włoch a teraz udaje się na front francuski, z drugiej zaś — włoskie wojska, stosownie do ostatniej umowy londyńskiej, mają być transportowane na front zachodni.

Pokój odrębny z Austro-Węgrami.

LONDYN. Dr. Dillon oświadcza w „Daily Tel.": Mimo powtarzającej się ciągle pogłoski o możliwości pokoju odrębnego z Austro Węgrami stwierdzić należy, że wszelkie nadzieje w tym kierunku są zupełnie bezpodstawne. Powinniśmy już raz zdać sobie sprawę z tego, że pokój odrębny z Austro-Węgrami jest zupełnie wykluczony.

W Finlandji.

ROTTERDAM, 14 sierpnia. „Daily Mail" donosi z Petersburga: W Finlandji zniesiono gwarancje konstytucyjne. Komunikacja ze Szwecją i Rosją została przerwana. Dzienniki petersburskie, jakby na komendę przestały podawania wiadomości z Finlandji.

Pośrednictwo pokojowe Ojca św.

— —

Akcja pokojowa Watykanu.

LUGANO, (BTW.) Jak dowiaduje się rzymski korespondent medjolańskiego „Secola", kilka państw neutralnych zwróciło się do Stolicy Apostolskiej z wezwaniem do wywarcia swego wpływu i potęgi moralnej w celach zakończenia wojny.

BAZYLEA, (BTW.) Agencja Stefani donosi a Rzymu: „Messagero" zapewnia że Stolica Apostolska wysłała do wszystkich kancelarji i gabinetów państw wojujących i neutralnych Europy notę dyplomatyczną, zawierającą nowy i określony apel pokojowy z dokładnymi i konkretnymi przepisami. Ważny ten dokument doręczony zotał również rządowi włoskiemu za pośrednictwem posła hiszpańskiego.

Pośrednictwo Papieża.

LUGANO, 15 sierpnia (BTW.). Ag. Stefani donosi z Rzymu: Katolicki „Corriere d,Italia" ogłasza komunikat następujący:

Niektóre dzienniki zamieściły wiadomość, że Papież wystąpi wobec państw z notą pokojową. W istocie wiadomość ta jest prawdziwa. Prawdą jest, że Papież wystosował do mocarstw pismo, w którem wzywa do zakończeria wojny powszechnej i rozpoczęcia rokowań na zasadzie kilku ważnych punktów, odpowiadających zasadom sprawiedliwego i trwałego pokoju, oddawna ogłaszanym przez Stolicę Apostolską. Naturalnie, nie można znać tych punktów, dopóki nota papieska nie będzie ogłoszona publicznie, co, jak sądzimy, wkrótce nastąpi.

Przeciw pośrednictwu Papieża.

AMSTERDAM (WAT.). Według informacji jednego z tutejszych dzienników, „Times" pisze o propozycjach pokojowych Papieża, iż nie może ukryć zdziwienia z powodu żywionych nadziei w Watykanie, jakoby propozycja papieska mogła liczyć na korzystne przyjęcie wśród koalicji.

Koalicja przeciwko konferencji sztokholmskiej.

Mowa Lloyda Georgea.

LONDYN, (WAT.). Biuro Reutera donosi: W Izbie gmin oświadczył Lloyd George co następuje: „W dniach ostatnich coś zmieniło się. Czynione są usiłowania, aby dyscyplina w armji rosyjskiej została przywrócona W takich okolicznościach nie może być nic fatalniejszego jak odbywać z wrogiem konferencje, akurat w tym momencie kiedy właśnie zrobione są pierwsze kroki dla zapobieżenia brataniu się żołnierzy na froncie z nieprzyjacielem. Do takiej to decyzji doszły 4 rządy sprzymierzone. Chwilowo wolę nic nie mówić o opinji rządu rosyjskiego; ma on trudności nielada. Stany Zjednoczone zadecydowały, iż nie mogą zezwolić na podróż delegatów do Sztokholmu. Taka jest decyzja wielkiej demokracji amerykańskiej. Rząd francuski doszedł do identycznej decyzji. Podobnie Włochy. I to samo wreszcie czyni rząd angielski (ożywione oklaski).

Wszystkie 4 kraje sprzymierzone doszły ostatecznie do wniosku, że skoro ma być rozpoczęta dyskusja nad warunkami pokojowemi, to w dyskusji tej muszą wziąć udział przedstawiciele całych narodów. Jestem ostatni z tych, którzyby chcieli obniżać potęgę pracy, ostatni też jestem z tych, którzyby chcieli cośkolwiek powiedzieć o potędze i wpływach warstw robotniczych. Ale mimo to wszystko, nie są oni całością narodu. Gdy nadejdzie chwila zawierania pokoju, musi on być zawarty przez naród, jako całość".

„Ogłupienie" pokojowe.

AMSTERDAM, 14 sierpnia. Londyński rząd kolonjalny otrzymał od premjera australijskiego Hughesa depeszę treści następującej.

„Jestem stanowczo zdania, ze udział anglików w konferencji sztokholmskiej jest niepożądany, gdyż może to doprowadzić do zawarcia pokoju na niepomyślnych dla sprzymierzeńców warunkach. Konferencja ta jest wogóle rezultatem ogłupienia pokojowego, jakie zapanowało we wszystkich krajach, oraz agitacji agentów niemieckich".

Pogłoska.

SZTOKHOLM, 15 sierpnia (BTW). Obiega tutaj uporczywa pogłoska, że Kiereńskij już w końcu lipca zawarł z rządem angielskim układ tajny w sprawie środków, mających na celu przeszkodzenie konferencji sztokholmskiej.

Z dnia na dzień.

Z Sosnowca

Dnia 16 VIII

Z wczorajszego odpustu.

Przypadająca wczoraj uroczystość odpustowa Wniebowzięcia Najświętszej Marji Panny ściągnęła do sosnowieckiej świątyni parafjalnej od wczesnego rana liczne rzesze wiernych.

Sumę celebrował ks. kanonik Fr. Staszkiewicz, proboszcz ze Strzemieszyc. Podniosłe kazanie okolicznościowe wygłosił ks. Gawinek z Nowego Sielca, który następnie o g. 4 ej po p. odprawił uroczyste nieszpory, zakończone procesją dokoła kościoła i udzieleniem błogosławieństwa Przenajświętszym Sakramentem.

Dzięki zabiegom proboszcza, ks. Fr. Plenkiewicza, na odpust przybyło z bliższych i dalszych okolic kilkunastu kapłanów, którzy od rana pracowali w konfesjonałach. Do Stołu Pańskiego przystąpił spory zastęp wiernych, modląc się gorąco o zesłanie rychłego pokoju i lepszą przyszłość dla Kościoła i Ojczyzny.

Podczas nabożeństwa piękne pienia religijne wykonali soliści oraz chóry kościelne pod batutą dyr. Lewandowskiego. Po skończonych nieszporach panienki z chóru śpiewały na wieży kościoła pieśni o Matce Boskiej.

— **Slub.** Wczoraj w sosnowieckim kościele parafjalnym ks. Opalski pobłogosławił związek małżeński, zawarty między p. Zygmuntem Krenżlem a p. Marją Langusówną.

— **Ograniczenie rozmiaru pism.** Wobec dotkliwego braku papieru, prasa otrzymała rozporządzenie ze strony wydziału wydawniczego przy Gen.-Gubernatorstwie warszawskim, aby chwilowo aż do zmiany warunków produkcji papieru, ograniczyć rozmiary pism. Przepis ten obowiązuje już w Niemczech.

— **Ofiarność na rzecz Polski.** Do dnia 20 lipca r. b. zebrano na całym świecie na rzecz Polski 17,237,504 fr. szwajcarskich. Do sumy tej nie wliczono składek zebranych przez arcybiskupi komitet poznański oraz książęco biskupi krakowski. Sumy, przez te komitety zebrane, można liczyć na blizko 5 miljonów marek. Wobec tego zebranoby na Królestwo 20 miljonów marek.

— **Straż polna.** Wobec ustawicznych kradzieży, w wielu miejscowościach właściciele pól i ogrodów ustawili specjalną straż, która pilnuje płodów rolnych w polu dniem i nocą.

— **Spekulacja pieniędzmi papierowemi.** „D. W. Ztg." z powodu nieprzyjmowania w niektórych handlach uszkodzonych banknotów polskich pisze: „Zaznaczyć należy, że polska kasa pożyczkowa uszkodzone lub brzydko wyglądające banknoty, w każdym razie przez swe kasy wycofuje, tak że spekulacja tego rodzaju banknotami nie może mieć żadnych widoków powodzenia".

— **Loterja klasyczna R. G. O.** Loterja klasyczna R. G. O. rozpoczeła obecnie drugi okres swego istnienia. Puszczone w obieg losy II Loterji dają możność wygrania większych sum, niż w I Loterji, wygrane bowiem, obecnie przewidziane, przedstawiają sumy 350 tys. mk., 250 tys. mk., 200 tys. mk. 175 tys. mk. i t. d. Wobec ustalenia zasady, że co drugi los loterji klasycznej wygrywa, a tak zwana stawka pokrywa najzupełniej cenę biletu, ryzyko dla grających jest minimalne. Loterja klasyczna R. G. O. jako jedyna loterja polska, zorganizowana jest na wzór państwowych loterji zagranicznych, co nietylko zapewni jej byt, ale daje gwarancję graczom, że otrzymają w całości wygrane.

Ciągnienie I-ej klasy odbędzie się w Warszawie dziś i jutro. Pozostała nieznaczna ilość losów jest jeszcze do nabycia w biurze administracji Kurjera Zagłębia" (ul. Dęblińska Nr. 7). Cena ćwiartki 8 mk. Główna wygrana w I-ej klasie wynosi 30,000 mk.

— **Przed otwarciem polowań.** Z różnych okolic kraju nadchodzą wiadomości, że obecnie, gdy się zbliża termin otwarcia polowań stan zajęcy i kuropatw przedstawia się bardzo mizernie.

Wieści ze stolicy.

□ **Kursy pożarnicze.** Wczoraj zakończono w Warszawie wykłady na kursach pożarniczych, urządzonych przez Związek Florjański dla członków prowincjonalnych straży ogniowych ochotniczych. Uczestnicy kursów otrzymali świadectwa odpowiednie.

□ **Wyjazd do Sztokholmu.** Dla porozumienia się z prezesem Rady Banku Handlowego bar. Kronenbergiem, który przebywa w Rosji, w sprawie zmian proponowanych w składzie osobistym zarządu Banku, wyjeżdżają wkrótce do Sztokholmu pp. Antoni Wieniawski i Jerzy Mayer.

□ **Pożar mostu księcia Józefa.** Onegdaj o godzinie 4 po poł. rozbiegła się lotem błyskawicy po całem mieście wieść elektryzująca: „Pali się most księcia Józefa". Most palił się prawie na całej długości drewnianych przęseł prowizorycznych. Na ratunek pospieszyły wszystkie oddziały straży ogniowej. Ogień stłumiono ostatecznie dopiero około g. 8 wiecz. Jako przyczynę pożaru podają iskrę z parostatku. Komunikacja przez most jest przerwana.

□ **Elektryczność na prowincji** Do Warszawy przyjeżdżają obecnie technicy z prowincji, którzy mają tam urządzać oświetlenie elektryczne na zimę wobec braku oświetlenia. Nawet w niektórych większych wsiach włościanie zamierzają urządzić w chatach oświetlenie elektryczne.

Z kraju.

□ **Za ułanów polskich.** Onegdaj w kościele Marjackim w Krakowie ks. arcybiskup Symon odprawił uroczyste nabożeństwo żałobne za ułanów polskich w armji rosyjskiej, którzy polegli bohaterską śmiercią w obronie mieszkańców Stanisławowa przed rabunkami kozackimi, oraz w walkach pod tem miastem stoczonych. Świątynia Marjacka była przepełniona. Uroczystość miała nastrój bardzo podniosły.

□ **Z Częstochowy.** W Częstochowie otwarto przy ul. Teatralnej bibljotekę publiczną imienia Władysława Biegańskiego. Bibljoteka liczy ogółem 1298 dzieł. Księgozbior ten powstał z darów, depozytów i ksiąg nabytych.

Legenda o dzwonach.

W „Dzien. Kuj." czytamy, co następuje:

We wsi Lutogniewie pod Krotoszynem wydarzył się w tych dniach dziwny wypadek, który w całej okolicy żywe wzbudził zainteresowanie.

Z kościoła tejże wsi zarekwirowano na cele wojenne dwa wielkie dzwony, które zdjęto. Ponieważ jednak z powodu żniw nikt z gospodarzy nie mógł dostarczyć koni do przewiezienia dzwonów, zostawiono je tymczasem na cmentarzu.

Jakież było zdziwienie wszystkich, kiedy następnego ranka jeden z kilkucentnarowych dzwonów znikł bez śladu. Wszelkie poszukiwania przedsięwzięte przez proboszcza jak i przez policję, pozostały bez skutku.

Nie na tem jednak koniec. Gdy w całej okolicy wieść o tak tajemniczem zniknięciu dzwonu przechodziła jeszcze z ust do ust — znika i drugi dzwon w ten sam tajemniczy sposób, co pierwszy. I teraz wszelkie poszukiwania okazały się daremne.

Oczywiście fakty te wywołały głębokie wrażenie, a lud rozmaite snuje opowiadania i legendy...

Z różnych stron.

□ **Ersatz — Polacy.** „Wiarus" czasopismo polskiego obozu dla jeńców polskich w Helmstedt, zamieszcza pod powyższym tytułem następującą wiadomość: Chorążowie Zygmunt Trzebiński i Paweł Jastrzębski zostali przeniesieni na własne żądanie do obozu rosyjskiego. Niema to, jak śród swoich...

□ **Choroby w rodzinie b. cara.** „Russkoje Słowo" donosi, że stan zdrowia byłego cara tak się pogorszył, że trzeba się liczyć z najgorszemi następstwami. Aleksandra Fieodorówna ma tak spuchnięte nogi, że nie może już chodzić i ulega stale atakom sercowym.

Dokoła wojny.

✕ **Karol I w Budapeszcie** Cesarz Karol uda się w dniach najbliższych do Budapesztu, w celu wzięcia udziału w uroczystościach narodowych węgierskich dnia 20 b. m.

✕ **Pomnik wdzięczności.** W Paryżu utworzył się komitet pod przewodnictwem prezydenta Poincaré, przezydentów gabinetu, deputowanych i senatu, wielu ministrów i marszałka Joffra, mający na celu wzniesienie pomnika amerykanom i amerykankom. Pomnik ten ma być zbudowany na jednym z paryskich placów, jako „wieczna pamiątka francuskiej wdzięczności dla Ameryki za dokonane dzieła dobroczynności, miłosierdzia i solidarności".

✕ **„Czerwony car"**, jak nazywa Kiereńskiego lud rosyjski, tłumi obecnie w Rosji anarchję z bezprzykładną energią. Od chwili przekształcenia gabinetu aresztowano w Rosji okrągło 20,000 osób, a poza wyrokami, jakie spadły na osoby wojskowe, 1600 osób cywilnych skazano na śmierć lub na ciężkie roboty. Ponadto Kiereński postawił przed sądem wojennym 31 jenerałów i 171 oficerów sztabu.

Okazuje się, że w pojęciach ludu rosyjskiego matuszka - Rosja bez cara nie może istnieć. Jak niema „białego" cara, to jest „krasnyj".

✕ **Zakaz wywozu żelaza.** Donoszą z Nowego-Jorku: Na mocy dekretu prezydenta Wilsona, z dniem 15 sierpnia wszedł w życie zakaz wywozu z Ameryki żelaza i stali pod wszelkiemi postaciami. Wyjątek stanowią zamówienia wojenne rządów państw koalicji.

Narodowy hymn rosyjski.

Nowy narodowy hymn rosyjski napisany został w parę tygodni po wybuchu rewolucji przez rosyjskiego poetę Balmonta, muzykę zaś dorobił młody, nieznany jeszcze muzyk, Greczjaninow. Hymn ten w bardzo krótkim czasie zdobył sobie popularność i dziś śpiewa go cała Rosja. O dawnym „Boże cara chrani" zapomnieli już wszyscy. Podajemy poniżej za „Godziną Polski" dosłowny przekład nowego hymnu:

Niech żyje nasza Rosja szczęśliwa,
swobodna, wolna, jak cały świat,
nadeszła dla niej wolność prawdziwa
której czekano przez tyle lat.

Niech będzie wielka i nieskończona,
jak oceanu bezkresna toń;
niech będzie pamięć tych pozdrowiea,
co za jej wolność podnieśli dłoń!

Niechaj przez łąki, pola i góry,
przez step błękitny i gęsty las
popłynie okrzyk, hen, po nad chmury,
że w Rosji nastał wolności czas!...

Wymiana kart chlebowych na drugą połowę m-ca sierpnia

Komisja Żywnościowa R.M.O. w Sosnowcu podaje do wiadomości, że wydawanie kart chlebowych na drugą połowę m-ca Sierpnia r. b dla ludności chrześcijańskiej tutejszego miasta odbywać się będzie: w dniu 16 Sierpnia r. b. od g 2 po południu do 6 wieczorem i w dniu 17 sierpnia od godz. 7 rano do 12 w południe oraz od godz. 2-ej po poł. do godz 6-ej wieczorem w następujących miejscach:

dla posiadaczy kart legitymacyjnych oznaczonych:

Nr.Nr. 10001 do 12199 — ul. Kołłątaja Nr. 10;
Nr.Nr. 20001 do 21339 — ulica Jasna Nr. 23;
Nr.Nr. 30001 do 32399 — ul. Starososnowiecka Nr. 36 (komisar 2);
Nr.Nr. 40001 do 43499 — ul. Orla dom Bendera (komisarjat 3);
Nr.Nr. 50001 do 52299 — ul. Mostowa Nr. 3 (komisarjat 4);
Nr.Nr. 60001 do 61199 — ul. Katarzyńska (komisarjat 5);

Wydawanie kart dla mieszkańców Milowic i Modrzejowa odbędzie się w dniu 16 b. m. 1608

Redaktor odpowiedzialny JOZEF OSKOLSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA" ul. Dęblińska Nr. 7.
Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.